

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครอง และเยาวชนนอกระบบโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ในจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยตารางประกอบการบรรยาย โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียน ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาล เกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนใน 5 ด้าน

2.1 ด้านการฉ้อฉล

2.2 ด้านสามัคคีธรรม

2.3 ด้านปัญญาธรรม

2.4 ด้านวินัยธรรม

2.5 ด้านคุณธรรม

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนระหว่างเยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครอง และเยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาล ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมวิถีชีวิตระบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของเยาวชนนอกระบบโรงเรียน (N = 120)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	67	55.80
หญิง	53	44.20
2. อายุ		
15 - 18 ปี	49	40.80
19 - 21 ปี	43	35.80
22 - 25 ปี	28	23.30
3. อาชีพ		
เกษตรกรรวม	19	15.80
ค้าขาย	19	15.80
รับจ้างทั่วไป	30	25.00
ลูกจ้างบริษัทเอกชน	18	15.00
รับราชการ	6	5.00
ทำธุรกิจส่วนตัว	3	2.50
อื่น ๆ	25	20.80

จากตารางที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของเยาวชนนอกระบบโรงเรียน
ปรากฏว่าเยาวชนนอกระบบโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 55.80 และเป็น
เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 44.20

อายุ เยาวชนนอกระบบโรงเรียนส่วนใหญ่มีอายุ 15-18 ปี คิดเป็นร้อยละ
40.80 รองลงมาคือ อายุ 19-21 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.80 และอายุ 22-25 ปี คิดเป็น
ร้อยละ 23.30

อาชีพ เยาวชนนอกระบบโรงเรียนส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 25.00 ประกอบ
อาชีพรับจ้างทั่วไป รองลงมาคือ อาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 20.80 เกษตกรรรม และ
ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 15.80 เท่ากัน ลูกจ้างบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 15.00
รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 5.00 และทำธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 2.50

ตารางที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง (N = 122)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	59	48.30
หญิง	63	51.60
2. อายุ		
น้อยกว่า 21 ปี	8	6.50
21 - 30 ปี	12	9.80
31 - 40 ปี	34	27.90
41 - 50 ปี	44	36.10
มากกว่า 51 ปี	24	19.70
3. จำนวนบุตร		
1 - 2 คน	59	48.30
3 - 4 คน	40	32.80
5 - 6 คน	17	13.90
มากกว่า 6 คน	6	4.90
4. อาชีพ		
เกษตรกรรวม	33	27.00
ค้าขาย	21	17.20
รับจ้างทั่วไป	32	26.20
ลูกจ้างบริษัทเอกชน	10	8.20
รับราชการ	15	12.30
ทำธุรกิจส่วนตัว	10	8.20
อื่น ๆ	1	0.80

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
น้อยกว่า 1,000 บาท	7	5.70
1,001 - 2,000 บาท	7	5.70
2,001 - 3,000 บาท	14	9.80
3,001 - 4,000 บาท	14	11.50
4,001 - 5,000 บาท	14	11.50
5,001 - 6,000 บาท	16	13.10
6,001 - 7,000 บาท	16	13.10
มากกว่า 7,000 บาท	36	29.50
6. การเข้ารับการศึกษา		
เคย	110	90.20
ไม่เคย	12	9.80
ถ้าเคย ท่านจบการศึกษาระดับ		
ป.1 - ป.2	6	4.90
ป.3 - ป.4	40	32.80
ป.5 - ป.7	22	17.20
มัธยมศึกษาขึ้นไป	35	28.70
อื่น ๆ	8	6.60

จากตารางที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง ปรากฏว่า ผู้ปกครอง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.60 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 48.30 ใน ด้านอายุของผู้ปกครอง ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.10 รองลง มาคือ อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.90 อายุมากกว่า 51 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.70 อายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.80 และอายุน้อยกว่า 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.50

จำนวนบุตร ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะมีบุตรจำนวน 1-2 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30 รองลงมาคือ มีบุตรจำนวน 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 32.80 มีบุตรจำนวน 5-6 คน คิดเป็น ร้อยละ 13.90 และผู้ปกครองมีบุตรจำนวนมากกว่า 6 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 4.90

อาชีพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 27.00 อาชีพรองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 26.20 อาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 17.20 อาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 12.30 อาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชนและทำธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 8.20 เท่ากัน และอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.80

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้มากกว่า 7,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.50 รองลงมาคือ รายได้ 5,001-6,000 บาท และ 6,001-7,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.10 เท่ากัน รายได้ 3,001-4,000 บาท และ 4,001-5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.50 เท่ากัน รายได้ 2,001-3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.80 และน้อยกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.10

การเข้ารับการศึกษ ผู้ปกครองเคยเข้ารับการศึกษ คิดเป็นร้อยละ 90.20 และ ผู้ปกครองที่ไม่เคยเข้ารับการศึกษ คิดเป็นร้อยละ 9.80 ผู้ปกครองที่เคยเข้ารับการศึกษ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 3-4 คิดเป็นร้อยละ 32.80 รองลงมาคือ ระดับ มัธยมศึกษาขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.70 ระดับประถมศึกษาปีที่ 5-7 คิดเป็นร้อยละ 17.20 และระดับอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 6.60 และระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 คิดเป็นร้อยละ 4.90

ตารางที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาล (N = 95)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	45	47.40
หญิง	50	52.60
2. อายุ		
21 - 25 ปี	7	7.50
26 - 30 ปี	14	14.70
31 - 35 ปี	28	29.50
36 - 40 ปี	24	25.30
41 - 45 ปี	11	11.60
มากกว่า 46 ปี	11	11.60
3. ระดับสูงสุดทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	28	29.50
ปริญญาตรี	55	57.90
ปริญญาโท	7	7.40
อื่น ๆ	5	5.30
4. ตำแหน่ง		
เจ้าหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชน	35	36.80
เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน	30	31.60
เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร	30	31.60

ตารางที่ 4 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
5. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	24	25.30
5 - 10 ปี	20	21.10
11 - 15 ปี	19	20.00
มากกว่า 15 ปี	32	33.70
6. การเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรืออบรมการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย		
เคย	57	60.00
ไม่เคย	38	40.00
7. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน		
จำเป็น	89	93.70
ไม่จำเป็น	6	6.30

จากตารางที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาล บปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.60 เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 47.40 เจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.50 รองลงมาคือ อายุ 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.30 อายุ 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.70 อายุ 41-45 ปี และมากกว่า 46 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.60 เท่ากัน และอายุ 21-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.50

วุฒิสูงสุดทางการศึกษา เจ้าหน้าที่ภาครัฐบาล ส่วนใหญ่ได้รับวุฒิปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 57.90 รองลงมาคือ วุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 29.50 วุฒิปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 7.40 และวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.30

ตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาล ส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่กรมการพัฒนาชุมชน คิดเป็นร้อยละ 36.80 เจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนและเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 31.60 เท่ากัน

ประสบการณ์ในการทำงาน เจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในการทำงานในหน่วยงานมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.70 รองลงมาคือ น้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.30 ประสบการณ์ 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.10 ประสบการณ์ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.00

การเข้ารับการศึกษารอบการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย เจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลส่วนใหญ่เข้ารับการศึกษารอบการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 60.00 ส่วนเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลที่ไม่เคยเข้ารับการศึกษารอบการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 40.00

ความจำเป็นในการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย เจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลส่วนใหญ่เห็นว่า การส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 93.70 ส่วนเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลที่เห็นว่า การส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น คิดเป็นร้อยละ 6.30

ตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียน ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่
ภาครัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบ
โรงเรียน

2.1 ความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิต
แบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยผู้ปกครอง

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริม
วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยผู้ปกครอง จำแนก
เป็นรายด้าน

วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	N = 120		แปลความ
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านคารวะธรรม	3.56	0.75	มาก
ด้านสามัคคีธรรม	3.58	0.71	มาก
ด้านปัญญาธรรม	3.38	0.78	ปานกลาง
ด้านวินัยธรรม	3.55	0.77	มาก
ด้านคุณธรรม	3.59	0.78	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนมีความคิดเห็น
เกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยผู้ปกครอง
อยู่ในระดับมากเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านปัญญาธรรมที่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนมีความ
คิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม ($\bar{X} =$
3.59) รองลงมาคือ ด้านสามัคคีธรรม ($\bar{X} = 3.58$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้าน
ปัญญาธรรม ($\bar{X} = 3.38$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริม
วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยผู้ปกครองด้าน
การระดม จานแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการระดม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. สอนให้เยาวชนเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น และไม่แสดงความคิดเห็นล่วงเกินผู้อื่น เช่น ไม่แสดงความคิดเห็นทำให้ผู้อื่นได้รับความ เสียหายหรือเสื่อมเสีย ฯลฯ	3.66	0.95	มาก
2. อบรมให้เยาวชนมีใจกว้าง ยอมรับฟังความ คิดเห็นที่แตกต่างไปจากความคิดเห็นของตน เช่น ไม่โกรธหรือแค้นเมื่อผู้อื่นมีความ คิดเห็นไม่ตรงกับตนเอง ฯลฯ	3.64	0.89	มาก
3. เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความคิดเห็น ในเรื่องต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน เช่น เปิดโอกาสให้เยาวชนทุกคนได้แสดง ความคิดเห็นในที่ประชุมเท่าเทียมกัน ฯลฯ	3.59	1.00	มาก
4. สอนให้เยาวชนปฏิบัติตามเสียงส่วนใหญ่ โดยยังเคารพในเสียงส่วนน้อยอยู่ เช่น ให้เยาวชนปฏิบัติตามมติของกลุ่ม โดยไม่ คูหมิ่นหรือรังเกียจเสียงส่วนน้อย ฯลฯ	3.44	0.95	ปานกลาง
5. เมื่อเกิดปัญหา ผู้ปกครองยินดีให้เยาวชนได้ มีส่วนรับรู้และเสนอแนะทางในการแก้ปัญหา	3.62	0.98	มาก
6. อบรมและสอนให้เยาวชนเข้าใจงาน เรื่องสิทธิ และเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น	3.48	0.94	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ด้านคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
7. ฝึกให้เยาวชนเคารพในสิทธิ และเสรีภาพของ ผู้อื่น เช่น การไม่เปิดวิทยุเสียงดังรบกวน ผู้อื่น การไม่ทำร้ายร่างกายผู้อื่น ฯลฯ	3.60	1.03	มาก
8. สอนให้เยาวชนเคารพ และให้เกียรติแก่ผู้อื่น โดยไม่รังเกียจและดูหมิ่น ทั้งด้านการกระทำ และคำพูด ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างในด้าน เศรษฐกิจ เชื้อชาติ และศาสนา	3.59	1.03	มาก
9. สอนให้เยาวชนยกย่อง ให้เกียรติบุคคลอื่น และปฏิบัติต่อบุคคลอื่นอย่างเท่าเทียมกัน	3.53	0.96	มาก
10. ปลุกฝังการแสดงความเคารพซึ่งกันและกัน ที่ดีของสังคมไทยแก่เยาวชน เช่น การแสดง ความเคารพผู้อาวุโส ฯลฯ	3.65	1.03	มาก
11. สอนให้เยาวชนรู้จักพูดชมเชยเพื่อนหรือพี่น้อง ที่ประพฤติตนเป็นคนดีและสุจริต	3.37	0.90	ปานกลาง
รวม	3.56	0.75	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยผู้ปกครอง ด้านการระดมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สอนให้เยาวชนเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นและไม่แสดงความคิดเห็นล่วงเกินผู้อื่น เช่น ไม่แสดงความคิดเห็นทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายหรือเสื่อมเสีย ฯลฯ ($\bar{X} = 3.66$) รองลงมา คือ ปลูกฝังการแสดงความเคารพซึ่งเป็นมารยาทที่ดีของสังคมไทยแก่เยาวชน เช่น การแสดงความเคารพผู้อาวุโส ($\bar{X} = 3.65$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สอนให้เยาวชนรู้จักพูดชมเชยเพื่อนหรือพี่น้องที่ประพฤตินเป็นคนดีและสุจริต ($\bar{X} = 3.37$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิต
แบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยผู้ปกครอง ด้านสามัคคีธรรม
จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านสามัคคีธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
12. อบรมให้เยาวชนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรู้จักแบ่งงานกันทำ และช่วยเหลือกัน ทำงาน	3.63	0.90	มาก
13. ส่งเสริมให้เยาวชนปรึกษาหารือ วางแผนงาน ร่วมกันก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน	3.54	0.97	มาก
14. สนับสนุนให้เยาวชนร่วมกันประเมินการทำงาน ร่วมกัน เมื่อมีปัญหาหรือข้อผิดพลาดก็ร่วมกัน ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและดียิ่งขึ้น	3.34	0.96	ปานกลาง
15. มอบหมายงานให้เยาวชนปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้ ท่านแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบตามความ สามารถ และความเหมาะสมของแต่ละคน	3.42	0.81	ปานกลาง
16. อบรมให้เยาวชนทำงานส่วนรวมอย่างเต็ม ความสามารถโดยไม่ย่อเยี่ยงหรือ หลีกเลี่ยงการทำงาน	3.58	0.92	มาก
17. สอนให้เยาวชนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น โดย รู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำ และผู้ตามที่ดี	3.56	0.84	มาก
18. สอนให้เยาวชนมีความสามัคคีรักใคร่ กลมเกลียวกัน	3.84	0.86	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ด้านสามัคคีธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
19. สนับสนุนให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ฯลฯ	3.69	0.92	มาก
20. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชนอยู่เสมอ	3.58	0.98	มาก
21. ผู้ปกครองได้เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ และสติปัญญาให้เป็นแบบอย่างแก่เยาวชนเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน	3.58	0.98	มาก
รวม	3.58	0.71	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยผู้ปกครอง ด้านสามัคคีธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สอนให้เยาวชนมีความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกัน ($\bar{X} = 3.84$) รองลงมาคือ สนับสนุนให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ฯลฯ ($\bar{X} = 3.69$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สนับสนุนให้เยาวชนร่วมกันประเมิณการทำงานร่วมกัน เมื่อมีปัญหาหรือข้อผิดพลาดก็ร่วมกันปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง และดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.34$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริม
วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยผู้ปกครอง ด้าน
ปัญญารวม จานแนกเป็นรายชื่อ

ด้านปัญญารวม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
22. อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยแก่เยาวชน เช่น ความหมายของประชาธิปไตย ความสำคัญของการ เลือกตั้ง ฯลฯ	3.37	1.00	ปานกลาง
23. อบรมให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการ ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบ ประชาธิปไตย	3.46	1.02	ปานกลาง
24. ผู้ปกครองได้ส่งเสริมและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ เยาวชนโดยไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง	3.53	1.01	มาก
25. บล็อกฝังให้เยาวชนมีความเชื่อถือนในวิธีการหา เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ เช่น ไม่เชื่อ อะโรงาย ๆ โดยไม่ศึกษาค้นคว้าหรือพิสูจน์ ทดลองเพื่อให้ได้เหตุผลและข้อเท็จจริง เสียก่อน ฯลฯ	3.34	0.96	ปานกลาง
26. ฝึกให้เยาวชนรู้จักพิจารณาวิเคราะห์จาก เหตุผลและข้อมูลที่ถูกต้องเสียก่อนที่จะ ตัดสินใจกระทำการใด ๆ	3.45	1.02	ปานกลาง
27. ฝึกให้เยาวชนคิดค้นปัญหา รู้จักปัญหา และ หาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทั้งปัญหาที่ เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น	3.37	0.94	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ด้านปัญญารวม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
28. ฝึกให้เยาวชนรู้จักใช้สติปัญญาและความรู้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น	3.38	0.86	ปานกลาง
29. ฝึกให้เยาวชนรู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่	3.48	0.91	ปานกลาง
30. เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ซักถามปัญหาข้อสงสัยได้	3.58	0.96	มาก
31. ส่งเสริมให้เยาวชนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือและแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ฯลฯ	3.28	1.12	ปานกลาง
32. แนะนำให้เยาวชนติดตามข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ ของบ้านเมืองจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์	3.54	1.03	มาก
33. พูดคุยปัญหาเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมกับเยาวชนอยู่เสมอ	3.33	1.04	ปานกลาง
34. พาท่านไปทัศนศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ และความคิดสร้างสรรค์แก่เยาวชน	3.06	1.15	ปานกลาง
35. ผู้ปกครองศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน	3.22	1.09	ปานกลาง
รวม	3.38	0.78	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยผู้ปกครองด้านปัญญารวมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย ผู้ปกครองเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ซักถามปัญหาข้อสงสัยได้ ($\bar{X} = 3.58$) รองลงมาคือ แนะนำให้เยาวชนติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ของบ้านเมืองจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ ($\bar{X} = 3.54$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พาเยาวชนไปทัศนศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ และความคิดสร้างสรรค์แก่เยาวชน ($\bar{X} = 3.06$)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริม
วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยผู้ปกครอง ด้าน
วินัยธรรม จ्ञาแนกเป็นรายชื่อ

ด้านวินัยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
36. ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้มีระเบียบวินัยตนเอง เช่น การเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง การ ไม่ทิ้งสิ่งของลงบนท้องถนน ฯลฯ	3.53	0.93	มาก
37. ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และแบบแผนต่าง ๆ ของหมู่คณะ	3.45	0.86	ปานกลาง
38. ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ของบ้านเมือง เช่น การข้ามถนนทางม้าลาย หรือสะพานลอย การไม่เด็ดดอกไม้ สวนสาธารณะ ฯลฯ	3.57	1.01	มาก
39. ปลุกฝังเรื่องความรับผิดชอบและระเบียบ วินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและงานส่วนตน ให้แก่เยาวชน	3.57	0.99	มาก
40. ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา	3.70	0.94	มาก
41. สอนให้เยาวชนขออนุญาตเมื่อจะแสดงความคิดเห็น ทุกครั้ง	3.47	1.04	ปานกลาง
42. สอนให้เยาวชนไม่เข้าไปใช้สถานที่ส่วนตัวของ ผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	3.60	1.02	มาก
43. ตักเตือนหรือทำโทษเมื่อเยาวชนทำผิดหรือ ปฏิบัติผิดระเบียบ	3.47	0.98	ปานกลาง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ด้านวินัยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
44. พูดชมเชยเมื่อเยาวชนปฏิบัติงานหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เรียบร้อยสม่ำเสมอ	3.58	1.00	มาก
45. ผู้ปกครองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน เช่น ไม่ซื้อสินค้าที่นำมาวางขายริมถนน การไม่สูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ฯลฯ	3.61	1.13	มาก
รวม	3.55	0.77	มาก

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกโรงเรียนโดยผู้ปกครองด้านวินัยธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สอนให้เยาวชนเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา ($\bar{X} = 3.70$) รองลงมาคือ ผู้ปกครองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน เช่น ไม่ซื้อสินค้าที่นำมาวางขายริมถนน การไม่สูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ฯลฯ ($\bar{X} = 3.61$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และแบบแผนต่าง ๆ ของหมู่คณะ ($\bar{X} = 3.45$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริม
วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยผู้ปกครองด้าน
คุณธรรม จาแนกเป็นรายชื่อ

ด้านคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
46. ฝึกให้เยาวชนมีความอดทนต่อปัญหาและ อุปสรรคต่าง ๆ อย่างถูกต้อง	3.43	0.90	ปานกลาง
47. สอนให้เยาวชนมีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ไม่คดโกง ไม่ลักขโมย ฯลฯ	3.63	0.94	มาก
48. สอนให้เยาวชนไม่เห็นแก่ตัว มีน้ำใจไมตรีต่อ ทุกคน ยอมเสียสละ ประโยชน์ส่วนตัวเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม	3.68	1.01	มาก
49. สอนให้เยาวชนประพฤติตนเป็นพลเมืองดี เช่น ไม่หกล้มเสี่ยงการเกศท์ทหาร การ เคารพกฎหมาย การบำเพ็ญประโยชน์ต่อ ส่วนรวม ฯลฯ	3.60	0.97	มาก
50. สอนให้เยาวชนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักคำว่า แพ้ ชนะ ให้อภัย และไม่เอาเปรียบผู้อื่น	3.66	0.98	มาก
51. สอนให้เยาวชนเป็นผู้มีความเมตตากรุณา ช่วยเหลือผู้ที่ยากจนหรืออ่อนแอกว่า	3.59	0.96	มาก
52. สอนให้เยาวชนไม่ตัดสินใจปัญหาโดยใช้อารมณ์ หรือกำลังกาย แต่ใช้สติปัญญา	3.68	1.02	มาก
53. สอนให้เยาวชนไม่พูดจาก้าวร้าวเสียชื่อเสียงผู้อื่น	3.59	0.94	มาก

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ด้านคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
54. สนับสนุนให้เยาวชนบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ เช่น การซ่อมแซมถนน การรักษาความ สะอาดชุมชน การปลูกป่า ฯลฯ	3.56	0.99	มาก
55. ปฏิบัติต่อเยาวชนอย่างเท่าเทียมกัน เช่น การ ลงโทษ การชมเชย การให้รางวัล ฯลฯ	3.52	1.00	มาก
รวม	3.59	0.78	มาก

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยผู้ปกครอง ด้านคุณธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สอนให้เยาวชนไม่เห็นแก่ตัว มีน้ำใจไมตรีต่อทุกคน ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม และสอนให้เยาวชนไม่ตัดสินใจโดยใช้อารมณ์หรือกำลังกาย แต่ใช้สติปัญญา ($\bar{X} = 3.68$) รองลงมาคือ สอนให้เยาวชนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักคำว่า แพ้ ชนะ ภัยภัย และไม่เอาเปรียบผู้อื่น ($\bar{X} = 3.66$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ฝึกให้เยาวชนมีความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 3.43$)

2.2 ความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาล

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาล
จำแนกเป็นรายด้าน

วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	N = 120		แปลความ
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านคารวะธรรม	3.77	0.65	มาก
ด้านสามัคคีธรรม	3.82	0.67	มาก
ด้านปัญญธรรม	3.55	0.63	มาก
ด้านวินัยธรรม	3.67	0.68	มาก
ด้านคุณธรรม	3.75	0.68	มาก

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสามัคคีธรรม ($\bar{X} = 3.82$) รองลงมาคือ ด้านคารวะธรรม ($\bar{X} = 3.77$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านปัญญธรรม ($\bar{X} = 3.55$)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริม
วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยเจ้าหน้าที่ภาค
รัฐบาลด้านคาวะธรรม จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านคาวะธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. สอนให้เยาวชนเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น และไม่แสดงความคิดเห็นล่วงเกินผู้อื่น เช่น ไม่แสดงความคิดเห็นทำให้ผู้อื่นได้รับความ เสียหายหรือเสื่อมเสีย ฯลฯ	4.05	0.83	มาก
2. อบรมให้เยาวชนมีใจกว้าง ยอมรับฟังความ คิดเห็นที่แตกต่างไปจากความคิดเห็นของตน เช่น ไม่โกรธหรือโมโหเมื่อผู้อื่นมีความ คิดเห็นไม่ตรงกับตนเอง ฯลฯ	3.78	0.81	มาก
3. เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความคิดเห็นใน เรื่องต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน เช่น เปิด โอกาสให้เยาวชนทุกคนได้แสดงความคิด เห็นในที่ประชุมเท่าเทียมกัน ฯลฯ	3.79	0.84	มาก
4. สอนให้เยาวชนปฏิบัติตามเสียงส่วนน้อย โดยยังเคารพในเสียงส่วนน้อยอยู่ เช่น ให้ เยาวชนปฏิบัติตามมติของกลุ่ม โดยไม่ คูห่มั่นหรือรังเกียจเสียงส่วนน้อย ฯลฯ	3.68	0.84	มาก
5. เมื่อเกิดปัญหา ยินดีให้เยาวชนได้มีส่วนรับรู้ และเสนอแนวทางการแก้ปัญหา	3.72	0.86	มาก
6. อบรมและสอนให้เยาวชนเข้าใจในเรื่องสิทธิ และเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น	3.53	0.93	มาก

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ด้านคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
7. ฝึกให้เยาวชนเคารพในสิทธิ และเสรีภาพของ ผู้อื่น เช่น การไม่เปิดวิทยุเสียงดังรบกวน ผู้อื่น การไม่ทำร้ายร่างกายผู้อื่น ฯลฯ	3.74	1.10	มาก
8. สอนให้เยาวชนเคารพ และให้เกียรติแก่ผู้อื่น โดยไม่รังเกียจและดูหมิ่น ทั้งด้านการกระทำ และคำพูด ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างในด้าน เศรษฐกิจ เชื้อชาติ และศาสนา	3.75	0.91	มาก
9. สอนให้เยาวชนยกย่อง ให้เกียรติบุคคลอื่น และปฏิบัติต่อบุคคลอื่นอย่างเท่าเทียมกัน	3.73	0.88	มาก
10. ปลุกฝังการแสดงความเคารพซึ่งเป็นมารยาท ที่ดีของสังคมไทยแก่เยาวชน เช่น การแสดง ความเคารพผู้อาวุโส ฯลฯ	3.88	0.85	มาก
11. สอนให้เยาวชนรู้จักพูดชมเชย เพื่อนหรือพี่น้อง ที่ประพฤติตนเป็นคนดีและสุจริต	3.76	0.87	มาก
รวม	3.77	0.65	มาก

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลด้านकारวธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สอนให้เยาวชนเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นและไม่แสดงความคิดเห็นล่วงเกินผู้อื่น เช่น ไม่แสดงความคิดเห็นทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายหรือเสื่อมเสีย ฯลฯ ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมา คือ ปลุกฝังการแสดงความเคารพซึ่งเป็นมารยาทที่ดีของสังคมไทยแก่เยาวชน เช่น การแสดงความเคารพผู้อาวุโส ($\bar{X} = 3.88$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อบรมและสอนให้เยาวชนเข้าใจนเรื่องสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 3.53$)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิต
แบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาล ด้าน
สามัคคีธรรม จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านสามัคคีธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
12. อบรมให้เยาวชนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรู้จักแบ่งงานกันทำ และช่วยเหลือกัน ทำงาน	3.88	0.85	มาก
13. ส่งเสริมให้เยาวชนปรึกษาหารือ วางแผนงาน ร่วมกันก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน	3.83	0.92	มาก
14. สนับสนุนให้เยาวชนร่วมกันประเมินการทำงาน ร่วมกัน เมื่อมีปัญหาหรือข้อผิดพลาดก็ร่วมกัน ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและดียิ่งขึ้น	3.76	0.85	มาก
15. มอบหมายงานให้เยาวชนปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้ ท่านแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบตามความ สามารถ และความเหมาะสมของแต่ละคน	3.70	0.83	มาก
16. อบรมให้เยาวชนทำงานส่วนรวมอย่างเต็ม ความสามารถโดยไม่ป่วยเปียงหรือ หลีกเลี่ยงการทำงาน	3.60	0.93	มาก
17. สอนให้เยาวชนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น โดย รู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำ และผู้ตามที่ดี	3.83	0.90	มาก
18. สอนให้เยาวชนมีความสามัคคีรักใคร่ กลมเกลียวกัน	4.03	0.83	มาก

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ด้านสามัคคีธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
19. สนับสนุนให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ฯลฯ	3.97	0.93	มาก
20. เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชนอยู่เสมอ	3.93	0.98	มาก
21. เจ้าหน้าที่ได้เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ และสติปัญญาให้เป็นแบบอย่างแก่เยาวชนเพื่อแสดงให้ เห็นถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน	3.74	0.90	มาก
รวม	3.82	0.67	มาก

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาล ด้านสามัคคีธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนให้เยาวชนมีความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกัน ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมาคือ สนับสนุนให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ฯลฯ ($\bar{X} = 3.97$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อบรมมาให้เยาวชนทำงานส่วนรวมอย่างเต็มความสามารถโดยไม่บ่น เบี่ยง หรือหลีกเลี่ยงการทำงาน ($\bar{X} = 3.60$)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริม
วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาล
ด้านปัญญารธรรม จานแนเป็นรายข้อ

ด้านปัญญารธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
22. อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยแก่เยาวชน เช่น ความหมายของประชาธิปไตย ความสำคัญของ การเลือกตั้ง ฯลฯ	3.75	0.87	มาก
23. อบรมให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงความสำคัญ ของการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตาม ระบอบประชาธิปไตย	3.73	0.85	มาก
24. เจ้าหน้าที่ได้ส่งเสริมและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ เยาวชนโดยไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง	3.73	0.90	มาก
25. ปลุกฝังให้เยาวชนมีความเชื่อถือนในวิธีการหา เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ เช่น ไม่เชื่อ อะไรง่าย ๆ โดยไม่ศึกษาค้นคว้าหรือพิสูจน์ ทดลองเพื่อให้ได้เหตุผลและข้อเท็จจริง เสียก่อน ฯลฯ	3.61	0.97	มาก
26. ฝึกให้เยาวชนรู้จักพิจารณาวิเคราะห์จากเหตุผล และข้อมูลที่ถูกต้องเสียก่อนที่จะตัดสินใจกระทำ การใด ๆ	3.65	0.91	มาก
27. ฝึกให้เยาวชนคิดค้นปัญหา รู้จักปัญหา และหา วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทั้งปัญหาที่เกิดขึ้น กับตนเองและผู้อื่น	3.60	0.90	มาก

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ด้านปัญญารวม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
28. ฝึกให้เยาวชนรู้จักใช้สติปัญญาและความรู้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น	3.60	0.83	มาก
29. ฝึกให้เยาวชนรู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่	3.58	0.89	มาก
30. เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย เจ้าหน้าที่เปิดโอกาสให้เยาวชนได้ซักถามปัญหาข้อสงสัยได้	3.62	0.84	มาก
31. ส่งเสริมให้เยาวชนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือและแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ฯลฯ	3.44	0.99	ปานกลาง
32. แนะนำให้เยาวชนติดตามข่าวสารเหตุการณ์ต่าง ๆ ของบ้านเมืองจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์	3.68	0.92	มาก
33. ชูศักยภาพเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมกับเยาวชนอยู่เสมอ	3.33	0.87	ปานกลาง
34. พาท่านไปทัศนศึกษา เพื่อเสริมสร้างความรู้ และความคิดสร้างสรรค์แก่เยาวชน	3.13	1.08	ปานกลาง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ด้านปัญญารธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
35. เจ้าหน้าที่ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อเป็น แบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน	3.30	0.98	ปานกลาง
รวม	3.55	0.63	มาก

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาล ด้านปัญญารธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแก่เยาวชน เช่น ความหมายของประชาธิปไตย ความสำคัญของการเลือกตั้ง ฯลฯ ($\bar{X} = 3.75$) รองลงมาคือ อบรมให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยและเจ้าหน้าที่ได้ส่งเสริมและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชน โดยไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.73$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ พาเยาวชนไปทัศนศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ และความคิดสร้างสรรค์แก่เยาวชน ($\bar{X} = 3.13$)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริม
วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยเจ้าหน้าที่ภาค
รัฐบาล ด้านวินัยธรรม จำนวนเป็นรายข้อ

ด้านวินัยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
36. ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้มีระเบียบวินัยในตนเอง เช่น การเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง การ ไม่ทิ้งสิ่งของลงบนท้องถนน ฯลฯ	3.64	0.92	มาก
37. ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและปฏิบัติตาม ตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และแบบแผนต่าง ๆ ของหมู่คณะ	3.68	0.89	มาก
38. ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ของบ้านเมือง เช่น การข้ามถนนทางม้าลาย หรือสะพานลอย การไม่เด็ดดอกไม้ใน สวนสาธารณะ ฯลฯ	3.72	0.92	มาก
39. ปลุกฝังเรื่องความรับผิดชอบและระเบียบ วินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและงานส่วนตน ให้แก่เยาวชน	3.73	0.81	มาก
40. ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา	3.73	0.80	มาก
41. สอนให้เยาวชนขออนุญาตเมื่อจะแสดงความ คิดเห็นทุกครั้ง	3.56	0.92	มาก
42. สอนให้เยาวชนไม่เข้าไปใช้สถานที่ส่วนตัว ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	3.72	0.91	มาก
43. ตักเตือนหรือทำโทษเมื่อเยาวชนทำผิดหรือ ปฏิบัติผิดระเบียบ	3.63	0.96	มาก

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ด้านวินัยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
44. พุดชมเชยเมื่อเยาวชนปฏิบัติงานหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เรียบร้อยสม่ำเสมอ	3.62	0.92	มาก
45. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน เช่น ไม่ซื้อสินค้าที่นำมาวางขายริมถนน การไม่สูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ฯลฯ	3.73	0.98	มาก
รวม	3.67	0.68	มาก

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกกระบบโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกกระบบโรงเรียนโดยเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลด้านวินัยธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปลุกฝังเรื่องความรับผิดชอบและระเบียบวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และงานส่วนตนให้แก่เยาวชน ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา และเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ท่าน เช่น ไม่ซื้อสินค้าที่นำมาวางขายริมถนน การไม่สูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ฯลฯ ($\bar{X} = 3.73$) รองลงมาคือ ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และแบบแผนต่าง ๆ ของบ้านเมือง เช่น การข้ามถนนทางม้าลายหรือสะพานลอย การไม่เด็ดดอกไม้ในสวนสาธารณะ ฯลฯ ($\bar{X} = 3.72$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สอนให้เยาวชนขออนุญาตเมื่อจะแสดงความคิดเห็นทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.56$)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเยาวชนนอกระบบโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริม
วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยเจ้าหน้าที่ภาค
รัฐบาล ด้านคุณธรรม จำนวนเป็นรายชื่อ

ด้านคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
46. ฝึกให้เยาวชนมีความอดทนต่อปัญหาและ อุปสรรคต่าง ๆ อย่างถูกต้อง	3.63	0.84	มาก
47. สอนให้เยาวชนมีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ไม่คดโกง ไม่ลักขโมย ฯลฯ	3.77	0.88	มาก
48. สอนให้เยาวชนไม่เห็นแก่ตัว มีน้ำใจเมตตารื้อต่อ ทุกคน ยอมเสียสละ ประโยชน์ส่วนตัวเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม	3.80	0.87	มาก
49. สอนให้เยาวชนประพฤติตนเป็นพลเมืองดี เช่น ไม่หกล้มเสี่ยงการเกะกะทหาร การเคารพ กฎหมาย การบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม ฯลฯ	3.88	0.81	มาก
50. สอนให้เยาวชนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักคำว่า แพ้ ชนะ ให้อภัย และไม่เอาเปรียบผู้อื่น	3.94	0.88	มาก
51. สอนให้เยาวชนเป็นผู้มีความเมตตากรุณา ช่วยเหลือผู้ที่ยากจนหรืออ่อนแอกว่า	3.87	0.95	มาก
52. สอนให้เยาวชนไม่ตัดสินปัญหาโดยใช้อารมณ์ หรือกำลังกาย แต่ใช้สติปัญญา	3.69	0.93	มาก
53. สอนให้เยาวชนไม่พูดจาก้าวร้ายเสียชื่อเสียงผู้อื่น	3.60	0.93	มาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ด้านคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
54. สนับสนุนให้เยาวชนบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ เช่น การซ่อมแซมถนน การรักษาความ สะอาดชุมชน การปลูกป่า ฯลฯ	3.75	0.92	มาก
55. ปฏิบัติต่อเยาวชนอย่างเท่าเทียมกัน เช่น การ ลงโทษ การชมเชย การให้รางวัล ฯลฯ	3.62	0.88	มาก
รวม	3.75	0.68	มาก

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนโดยเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลด้านคุณธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนให้เยาวชนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักคำว่าแพ้ ชนะ ให้อภัย และไม่เอาเปรียบผู้อื่น ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมาคือ สนับสนุนให้เยาวชนประพฤติตนเป็นพลเมืองดี เช่น ไม่หกลังการเกดตททการ การเคารพกฎหมาย การบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม ฯลฯ ($\bar{X} = 3.88$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สนับสนุนให้เยาวชนไม่พูดจาใส่ร้ายเสียชื่อเสียงผู้อื่น ($\bar{X} = 3.60$)

2.3 ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย แก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน จำแนกเป็นรายด้าน

วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	N = 122		แปลความ
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านคารวะธรรม	3.69	0.71	มาก
ด้านสามัคคีธรรม	3.66	0.71	มาก
ด้านปัญญาธรรม	3.51	0.76	มาก
ด้านวินัยธรรม	3.64	0.76	มาก
ด้านคุณธรรม	3.69	0.74	มาก

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคารวะธรรมและด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 3.69$) รองลงมาคือ ด้านสามัคคีธรรม ($\bar{X} = 3.66$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านปัญญาธรรม ($\bar{X} = 3.51$)

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย
แก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. สอนให้เยาวชนเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น และไม่แสดงความคิดเห็นล่วงเกินผู้อื่น เช่น ไม่แสดงความคิดเห็นทำให้ผู้อื่นได้รับความ เสียหายหรือเสื่อมเสีย ฯลฯ	3.80	0.89	มาก
2. อบรมให้เยาวชนมีใจกว้าง ยอมรับฟังความ คิดเห็นที่แตกต่างไปจากความคิดเห็นของตน เช่น ไม่โกรธหรือไม่โทเมื่อผู้อื่นมีความ คิดเห็นไม่ตรงกับตนเอง ฯลฯ	3.72	0.90	มาก
3. เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความคิดเห็นใน เรื่องต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน เช่น เปิด โอกาสให้เยาวชนทุกคนได้แสดงความ คิดเห็นในที่ประชุมเท่าเทียมกัน ฯลฯ	3.61	0.90	มาก
4. สอนให้เยาวชนปฏิบัติตามเสียงส่วนใหญ่ โดยยังเคารพในเสียงส่วนน้อยอยู่ เช่น ให้เยาวชนปฏิบัติตามมติของกลุ่ม โดยไม่ คู่มั่นหรือรังเกียจเสียงส่วนน้อย ฯลฯ	3.58	0.89	มาก
5. เมื่อเกิดปัญหา ผู้ปกครองยินดีให้เยาวชน ได้มีส่วนรับรู้และเสนอแนวทางการแก้ ปัญหา	3.58	0.88	มาก
6. อบรมและสอนให้เยาวชนเข้าใจในเรื่อง สิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น	3.59	0.92	มาก

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ด้านคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
7. ฝึกให้เยาวชนเคารพในสิทธิ และเสรีภาพของผู้อื่น เช่น การไม่เปิดวิทยุเสียงดังรบกวนผู้อื่น การไม่ทำร้ายร่างกายผู้อื่น ฯลฯ	3.74	0.92	มาก
8. สอนให้เยาวชนเคารพ และให้เกียรติแก่ผู้อื่น โดยไม่รังเกียจและดูหมิ่น ทั้งด้านการกระทำและคำพูด ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างในด้านเศรษฐกิจ เชื้อชาติ และศาสนา	3.75	0.89	มาก
9. สอนให้เยาวชนยกย่อง ให้เกียรติบุคคลอื่น และปฏิบัติต่อบุคคลอื่นอย่างเท่าเทียมกัน	3.68	0.85	มาก
10. ปลุกฝังการแสดงความรักซึ่งเป็นมารยาทที่ดีของสังคมไทยแก่เยาวชน เช่น การแสดงความเคารพผู้อาวุโส ฯลฯ	3.94	0.92	มาก
11. สอนให้เยาวชนรู้จักพูดชมเชยเพื่อนหรือพี่น้องที่ประพฤติตนเป็นคนดีและสุจริต	3.65	0.80	มาก
รวม	3.69	0.71	มาก

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิธีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านภาวะธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปลุกฝังการแสดงความเคารพซึ่งเปี่ยมารยาทที่ดีของสังคมไทยแก่เยาวชน เช่น การแสดงความเคารพผู้อาวุโส ฯลฯ ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมาคือ สอนให้เยาวชนเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น และไม่แสดงความคิดเห็นล่วงเกินผู้อื่น เช่น ไม่แสดงความคิดเห็นทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายหรือความเสื่อมเสีย ฯลฯ ($\bar{X} = 3.80$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สอนให้เยาวชนปฏิบัติตามเสียงส่วนใหญ่ โดยยังเคารพในเสียงส่วนน้อยอยู่ เช่น ให้เยาวชนปฏิบัติตามมติของกลุ่ม โดยไม่คูหมั่นหรือรังเกียจเสียงส่วนน้อย ฯลฯ และเมื่อเกิดปัญหาผู้ปกครองยินดีให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมรับรู้และเสนอแนวทางการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.58$)

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย
แก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านสามัคคีธรรม จานแนกเป็นรายข้อ

ด้านสามัคคีธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
12. อบรมมาให้เยาวชนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรู้จักแบ่งงานกันทำ และช่วยเหลือกัน ทำงาน	3.66	0.96	มาก
13. ส่งเสริมให้เยาวชนปรึกษาหารือ วางแผนงาน ร่วมกันก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน	3.58	0.95	มาก
14. สนับสนุนให้เยาวชนร่วมกันประเมินการทำงาน ร่วมกัน เมื่อมีปัญหาหรือข้อผิดพลาดก็ร่วมกัน ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและดียิ่งขึ้น	3.49	0.94	ปานกลาง
15. มอบหมายงานให้เยาวชนปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้ ท่านแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบตามความ สามารถ และความเหมาะสมของแต่ละคน	3.56	0.86	มาก
16. อบรมให้เยาวชนทำงานส่วนรวมอย่างเต็ม ความสามารถโดยไม่ขี้ขลาดหรือ หลีกเลี่ยงการทำงาน	3.60	0.88	มาก
17. สอนให้เยาวชนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น โดย รู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำ และผู้ตามที่ดี	3.62	0.96	มาก
18. สอนให้เยาวชนมีความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียว กัน	3.91	0.86	มาก

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ด้านสามัคคีธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
19. สนับสนุนให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ฯลฯ	3.85	0.92	มาก
20. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชนอยู่เสมอ	3.71	0.91	มาก
21. ผู้ปกครองได้เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ และสติปัญญาให้เป็นแบบอย่างแก่เยาวชนเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน	3.62	0.95	มาก
รวม	3.66	0.71	มาก

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านสามัคคีธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนให้เยาวชนมีความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกัน ($\bar{X} = 3.91$) รองลงมาคือ สนับสนุนให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ฯลฯ ($\bar{X} = 3.85$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สนับสนุนให้เยาวชนร่วมกันประเมินการทำงานร่วมกัน เมื่อมีปัญหาหรือข้อผิดพลาดก็ร่วมกันปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.49$)

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย
แก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านพฤติกรรม จําแนกเป็นรายชื่อ

ด้านพฤติกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
22. อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยแก่เยาวชน เช่น ความหมายของประชาธิปไตย ความสำคัญของ การเลือกตั้ง ฯลฯ	3.42	0.93	ปานกลาง
23. อบรมให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของ การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบ ประชาธิปไตย	3.58	0.98	มาก
24. ผู้ปกครองได้ส่งเสริมและเป็นตัวอย่าง ที่ดีแก่เยาวชน โดยไปใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งทุกครั้ง	3.72	0.96	มาก
25. ปลุกฝังให้เยาวชนมีความเชื่อถือนโยบาย เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ เช่น ไม่เชื่อ อะโรงาย ๆ โดยไม่ศึกษาค้นคว้าหรือพิสูจน์ ทดลองเพื่อให้ได้เหตุผลและข้อเท็จจริง เสียก่อน ฯลฯ	3.53	0.95	มาก
26. ฝึกให้เยาวชนรู้จักพิจารณาวิเคราะห์จากเหตุผล และข้อมูลที่ถูกต้องเสียก่อนที่จะตัดสินใจกระทำ การใด ๆ	3.57	0.97	มาก
27. ฝึกให้เยาวชนคิดค้นปัญหา รู้จักปัญหา และหา วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทั้งปัญหาที่เกิดขึ้น กับตนเองและผู้อื่น	3.51	0.95	มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ด้านปัญญธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
28. ฝึกให้เยาวชนรู้จักใช้สติปัญญาและความรู้ในการ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น	3.73	0.97	มาก
29. ฝึกให้เยาวชนรู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นโดยไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเอง เป็นใหญ่	3.63	1.00	มาก
30. เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย ผู้ปกครองเปิดโอกาส ให้เยาวชนได้ซักถามปัญหาข้อสงสัยได้	3.66	0.89	มาก
31. ส่งเสริมให้เยาวชนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม จากหนังสือและแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ฯลฯ	3.40	1.00	ปานกลาง
32. แนะนำให้เยาวชนติดตามข่าวสารเหตุการณ์ ต่าง ๆ ของบ้านเมืองจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์	3.58	0.98	มาก
33. พุดคุยปัญหาเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมกับเยาวชนอยู่เสมอ	3.24	0.93	ปานกลาง
34. พาเยาวชนไปทัศนศึกษาเพื่อเสริมสร้างควม รอบรู้ และความคิดสร้างสรรค์แก่ท่าน	3.17	1.11	ปานกลาง
35. ผู้ปกครองศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อเป็น แบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน	3.34	1.10	ปานกลาง
รวม	3.51	0.76	มาก

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านปัญญารวมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ฝึกให้เยาวชนรู้จักใช้สติปัญญาและความรู้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น ($\bar{X} = 3.73$) รองลงมาคือ ผู้ปกครองได้ส่งเสริมและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนโดยไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.72$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นำเยาวชนไปทัศนศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรอบรู้ และความคิดสร้างสรรค์แก่เยาวชน ($\bar{X} = 3.17$)

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย
แก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านวินัยธรรม จาแนกเป็นรายชื่อ

ด้านวินัยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
36. ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้มีระเบียบวินัยในตนเอง เช่น การเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง การไม่ทิ้ง สิ่งของลงบนท้องถนน ฯลฯ	3.63	1.08	มาก
37. ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และแบบแผนต่าง ๆ ของหมู่คณะ	3.58	0.98	มาก
38. ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ของบ้านเมือง เช่น การข้ามถนนทางม้าลาย หรือสะพานลอย การไม่เด็ดดอกไม้ สวนสาธารณะ ฯลฯ	3.67	0.96	มาก
39. ปลุกฝัง เรื่องความรับผิดชอบและระเบียบ วินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและงานส่วนตน ให้แก่เยาวชน	3.69	0.93	มาก
40. ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา	3.82	0.88	มาก
41. สอนให้เยาวชนขออนุญาตเมื่อจะแสดงความ คิดเห็นทุกครั้ง	3.51	1.05	มาก
42. สอนให้เยาวชนไม่เข้าไปใช้สถานที่ส่วนตัวของ ผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	3.76	0.98	มาก
43. ตักเตือนหรือทำโทษเมื่อเยาวชนทำผิดหรือ ปฏิบัติผิดระเบียบ	3.58	0.89	มาก

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ด้านวินัยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
44. พุดชมเชยเมื่อเยาวชนปฏิบัติงานหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เรียบร้อยสม่ำเสมอ	3.62	0.90	มาก
45. ผู้ปกครองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน เช่น ไม่ซื้อสินค้าที่นำมาวางขายริมถนน การไม่สูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ฯลฯ	3.53	1.05	มาก
รวม	3.64	0.76	มาก

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิธีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านวินัยธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา ($\bar{X} = 3.82$) รองลงมาคือ สอนให้เยาวชนไม่เข้าไปในสถานที่ส่วนตัวของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ($\bar{X} = 3.76$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สอนให้เยาวชนขออนุญาตเมื่อจะแสดงความคิดเห็นทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.51$)

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย
แก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านคุณธรรม จานแนกเป็นรายข้อ

ด้านคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
46. ฝึกให้เยาวชนมีความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค ต่าง ๆ อย่างถูกต้อง	3.59	0.89	มาก
47. สอนให้เยาวชนมีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ไม่คดโกง ไม่ลักขโมย ฯลฯ	3.88	0.95	มาก
48. สอนให้เยาวชนไม่เห็นแก่ตัว มีน้ำใจเมตตาต่อ ทุกคน ยอมเสียสละ ประโยชน์ส่วนตัวเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม	3.75	0.90	มาก
49. สอนให้เยาวชนประพฤติตนเป็นพลเมืองดี เช่น ไม่หลีกเสี่ยงการเกณฑ์ทหาร การเคารพ กฎหมาย การบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม ฯลฯ	3.77	0.91	มาก
50. สอนให้เยาวชนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักคำว่า แพ้ ชนะ ให้อภัย และไม่เอาเปรียบผู้อื่น	3.84	0.92	มาก
51. สอนให้เยาวชนเป็นผู้มีความเมตตากรุณา ช่วยเหลือผู้ที่ยากจนหรืออ่อนแอกว่า	3.67	0.97	มาก
52. สอนให้เยาวชนไม่ตัดสินปัญหาโดยใช้อารมณ์ หรือกำลังกาย แต่ใช้สติปัญญา	3.63	1.00	มาก
53. สอนให้เยาวชนไม่พูดจาก้าวร้าวเสียชื่อเสียง ผู้อื่น	3.71	0.95	มาก

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ด้านคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
54. สนับสนุนให้เยาวชนบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ เช่น การซ่อมแซมถนน การรักษาความ สะอาดชุมชน การปลูกป่า ฯลฯ	3.57	0.94	มาก
55. ปฏิบัติต่อเยาวชนอย่างเท่าเทียมกัน เช่น การ ลงโทษ การชมเชย การให้รางวัล ฯลฯ	3.50	0.88	ปานกลาง
รวม	3.69	0.74	มาก

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิธีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านคุณธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สอนให้เยาวชนมีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ไม่คดโกง ไม่ลักขโมย ฯลฯ ($\bar{X} = 3.88$) รองลงมาคือ สอนให้เยาวชนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักคำว่าแพ้ ชนะ ให้อภัย และไม่เอาเปรียบผู้อื่น ($\bar{X} = 3.84$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปฏิบัติต่อเยาวชนอย่างเท่าเทียมกัน เช่น การลงโทษ การชมเชย การให้รางวัล ฯลฯ ($\bar{X} = 3.50$)

2.4 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน จำแนกเป็นรายด้าน

วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	N = 95		แปลความ
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านคารวะธรรม	4.20	0.65	มาก
ด้านสามัคคีธรรม	4.18	0.67	มาก
ด้านปัญญาธรรม	4.02	0.66	มาก
ด้านวินัยธรรม	4.12	0.70	มาก
ด้านคุณธรรม	4.17	0.68	มาก

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านคารวะธรรม ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาคือ ด้านสามัคคีธรรม ($\bar{X} = 4.18$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านปัญญาธรรม ($\bar{X} = 4.02$)

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านการระดม จานแนกเป็น
รายชื่อ

ด้านการระดม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
1. สอนให้เยาวชนเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น และไม่แสดงความคิดเห็นล่วงเกินผู้อื่น เช่น ไม่แสดงความคิดเห็นทำให้ผู้อื่นได้รับความ เสียหายหรือเสื่อมเสีย ฯลฯ	4.20	0.83	มาก
2. อบรมให้เยาวชนมีใจกว้าง ยอมรับฟังความ คิดเห็นที่แตกต่างไปจากความคิดเห็นของตน เช่น ไม่โกรธหรือโมโหเมื่อผู้อื่นมีความ คิดเห็นไม่ตรงกับตนเอง ฯลฯ	4.19	0.85	มาก
3. เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความคิดเห็นใน เรื่องต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน เช่น เปิด โอกาสให้เยาวชนทุกคนได้แสดงความคิด เห็นในที่ประชุมเท่าเทียมกัน ฯลฯ	4.22	0.81	มาก
4. สอนให้เยาวชนปฏิบัติตามเสียงส่วนใหญ่ โดย ยังเคารพเสียงส่วนน้อยอยู่ เช่น ให้ เยาวชนปฏิบัติตามมติของกลุ่ม โดยไม่ คูหมั่นหรือรังเกียจเสียงส่วนน้อย ฯลฯ	4.22	0.79	มาก
5. เมื่อเกิดปัญหา เจ้าหน้าที่ยินดีให้เยาวชนได้ มีส่วนร่วมรับรู้และเสนอแนวทางการแก้ปัญหา	4.15	0.74	มาก
6. อบรมและสอนให้เยาวชนเข้าใจในเรื่องสิทธิ และเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น	4.25	0.81	มาก

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ด้านคุณธรรม	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
7. ฝึกให้เยาวชนเคารพในสิทธิ และเสรีภาพของ ผู้อื่น เช่น การไม่เบียดเบียนเสียงดังรบกวน ผู้อื่น การไม่ทำร้ายร่างกายผู้อื่น ฯลฯ	4.25	0.84	มาก
8. สอนให้เยาวชนเคารพ และให้เกียรติแก่ผู้อื่น โดยไม่รังเกียจและดูหมิ่น ทั้งด้านการกระทำ และคำพูด ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างในด้าน เศรษฐกิจ เชื้อชาติ และศาสนา	4.28	0.89	มาก
9. สอนให้เยาวชนยกย่อง ให้เกียรติบุคคลอื่น และ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นอย่างเท่าเทียมกัน	4.20	0.83	มาก
10. ปลูกฝังการแสดงความเคารพซึ่งกันและกัน ที่ดีของสังคมไทยแก่เยาวชน เช่น การแสดง ความเคารพผู้อาวุโส ฯลฯ	4.23	0.86	มาก
11. สอนให้เยาวชนรู้จักพูดชมเชยเพื่อนหรือพี่น้อง ที่ประพฤติตนเป็นคนดีและสุจริต	4.04	0.90	มาก
รวม	4.20	0.65	มาก

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านภาวะธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สอนให้เยาวชนเคารพและให้เกียรติแก่ผู้อื่นโดยไม่รังเกียจและดูหมิ่นทั้งด้านการกระทำและคำพูด ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างด้านเศรษฐกิจ เชื้อชาติ และศาสนา ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมาคือ อบรมและสอนให้เยาวชนเข้าใจในเรื่องสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น และฝึกให้เยาวชนเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น เช่น การไม่เปิดวิทยุเสียงดังรบกวนผู้อื่น การไม่ทำร้ายร่างกายผู้อื่น ($\bar{X} = 4.25$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สอนให้เยาวชนรู้จักพูดชมเชยเพื่อนหรือพี่น้องที่ประพฤติตนเป็นคนดีและสุจริต ($\bar{X} = 4.04$)

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านสามัคคีธรรม จำนวนเป็น
รายชื่อ

ด้านสามัคคีธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
12. อบรมมาให้เยาวชนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรู้จักแบ่งงานกันทำ และช่วยเหลือกัน ทำงาน	4.40	0.78	มาก
13. ส่งเสริมให้เยาวชนปรึกษาหารือ วางแผนงาน ร่วมกันก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน	4.25	0.84	มาก
14. สนับสนุนให้เยาวชนร่วมกันประเมินการทำงาน ร่วมกัน เมื่อมีปัญหาหรือข้อผิดพลาดก็ร่วมกัน ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและดียิ่งขึ้น	4.10	0.89	มาก
15. มอบหมายงานให้เยาวชนปฏิบัติร่วมกันเพื่อให้ ท่านแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบตามความ สามารถ และความเหมาะสมของแต่ละคน	4.04	0.91	มาก
16. อบรมมาให้เยาวชนทำงานส่วนรวมอย่างเต็ม ความสามารถโดยไม่ป่วยเปียงหรือ หลีกเลี่ยงการทำงาน	4.07	0.84	มาก
17. สอนให้เยาวชนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น โดย รู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้รับ และผู้ตามที่ดี	4.20	0.79	มาก
18. สอนให้เยาวชนมีความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียว กัน	4.38	0.81	มาก

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ด้านสามัคคีธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
19. สนับสนุนให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ฯลฯ	4.24	0.85	มาก
20. เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชนอยู่เสมอ	4.18	0.82	มาก
21. เจ้าหน้าที่ได้เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ และสติปัญญาให้เป็นแบบอย่างแก่เยาวชนเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน	3.94	0.86	มาก
รวม	4.18	0.67	มาก

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านสามัคคีธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อบรมให้เยาวชนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรู้จักแบ่งงานกันทำและช่วยเหลือกันทำงาน ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมาคือ สอนให้เยาวชนมีความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกัน ($\bar{X} = 4.38$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คือ เจ้าหน้าที่ได้เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ และสติปัญญาให้เป็นแบบอย่างแก่เยาวชนเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ($\bar{X} = 3.94$)

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
 ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านพฤติกรรม จานแนกเป็น
 รายข้อ

ด้านพฤติกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
22. อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยแก่เยาวชน เช่น ความหมายของประชาธิปไตย ความสำคัญของ การเลือกตั้ง ฯลฯ	4.11	0.88	มาก
23. อบรมให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของ การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบ ประชาธิปไตย	4.23	0.84	มาก
24. เจ้าหน้าที่ได้ส่งเสริมและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ เยาวชนโดยไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง	4.33	0.78	มาก
25. ปลุกฝังให้เยาวชนมีความเชื่อถือในวิธีการหา เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ เช่น ไม่เชื่อ อะไรง่าย ๆ โดยไม่ศึกษาค้นคว้าหรือพิสูจน์ ทดลองเพื่อให้ได้เหตุผลและข้อเท็จจริง เสียก่อน ฯลฯ	3.93	0.87	มาก
26. ฝึกให้เยาวชนรู้จักพิจารณาวิเคราะห์จากเหตุผล และข้อมูลที่ถูกต้องเสียก่อนที่จะตัดสินใจกระทำ การใด ๆ	4.00	0.90	มาก
27. ฝึกให้เยาวชนคิดค้นปัญหา รู้จักปัญหา และหา วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับ ตนเองและผู้อื่น	4.07	0.84	มาก

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ด้านปัญญาธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
28. ฝึกให้เยาวชนรู้จักใช้สติปัญญาและความรู้ในการ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น	4.05	0.86	มาก
29. ฝึกให้เยาวชนรู้จักใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นโดยไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเอง เป็นใหญ่	4.07	0.80	มาก
30. เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย เจ้าหน้าที่เปิดโอกาส ให้เยาวชนได้ซักถามปัญหาข้อสงสัยได้	4.17	0.78	มาก
31. ส่งเสริมให้เยาวชนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม จากหนังสือและแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ฯลฯ	4.11	0.87	มาก
32. แนะนำให้เยาวชนติดตามข่าวสารเหตุการณ์ ต่าง ๆ ของบ้านเมืองจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์	4.12	0.78	มาก
33. พุดคุยปัญหาเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมกับเยาวชนอยู่เสมอ	3.71	0.85	มาก
34. นำเยาวชนไปทัศนศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ รอบรู้ และความคิดสร้างสรรค์แก่เยาวชน	3.45	1.07	ปานกลาง
35. เจ้าหน้าที่ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อเป็น แบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน	3.87	0.80	มาก
รวม	4.02	0.66	มาก

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านปัญญาธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่ได้ส่งเสริมและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนโดยไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกครั้ง ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมาคือ อบรมมาให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.23$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นำเยาวชนไปทัศนศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรอบรู้และความคิดสร้างสรรค์แก่เยาวชน ($\bar{X} = 3.45$)

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านวินัยธรรม จำนวนเป็นรายข้อ

ด้านวินัยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
36. ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้มีระเบียบวินัยตนเอง เช่น การเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง การไม่ทิ้ง สิ่งของลงบนท้องถนน ฯลฯ	4.15	0.85	มาก
37. ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และแบบแผนต่าง ๆ ของหมู่คณะ	4.24	0.78	มาก
38. ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ของบ้านเมือง เช่น การข้ามถนนทางม้าลาย หรือสะพานลอย การไม่ได้คอกไม้ใน สวนสาธารณะ ฯลฯ	4.21	0.89	มาก
39. บุกฝังเรื่องความรับผิดชอบและระเบียบ วินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและงานส่วนตน ให้แก่เยาวชน	4.27	0.76	มาก
40. ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา	4.37	0.73	มาก
41. สอนให้เยาวชนขออนุญาตเมื่อจะแสดงความคิดเห็น ทุกครั้ง	3.93	0.89	มาก
42. สอนให้เยาวชนไม่เข้าใช้สถานที่ส่วนตัวของ ผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	4.13	0.90	มาก
43. ตักเตือนหรือทำโทษเมื่อเยาวชนทำผิดหรือ ปฏิบัติผิดระเบียบ	3.73	0.93	มาก

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ด้านวินัยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
44. พุดชมเชยเมื่อเยาวชนปฏิบัติงานหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เรียบร้อยสม่ำเสมอ	4.20	0.78	มาก
45. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน เช่น ไม่ซื้อสินค้าที่นำมาวางขายริมถนน การไม่สูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ฯลฯ	3.98	0.80	มาก
รวม	4.12	0.70	มาก

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกกระทรวงเรียนด้านวินัยธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา ($X = 4.37$) รองลงมาคือ บล็อกฝังเรื่องความรับผิดชอบ และระเบียบวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและงานส่วนตนให้แก่เยาวชน ($X = 4.27$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ตักเตือนหรือทาโทษเมื่อเยาวชนทำผิดหรือปฏิบัติผิดระเบียบ ($X = 3.73$)

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านคุณธรรม จานแนกเป็นรายข้อ

ด้านคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
46. ฝึกให้เยาวชนมีความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรค ต่าง ๆ อย่างถูกต้อง	3.98	0.85	มาก
47. สอนให้เยาวชนมีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ไม่คดโกง ไม่ลักขโมย ฯลฯ	4.30	0.77	มาก
48. สอนให้เยาวชนไม่เห็นแก่ตัว มีน้ำใจในตรีต่อ ทุกคน ยอมเสียสละ ประโยชน์ส่วนตัวเพื่อ ประโยชน์ส่วนรวม	4.26	0.82	มาก
49. สอนให้เยาวชนประพฤติตนเป็นพลเมืองดี เช่น ไม่หลีกเลี่ยงการเกณฑ์ทหาร การเคารพ กฎหมาย การบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม ฯลฯ	4.22	0.84	มาก
50. สอนให้เยาวชนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักคำว่า แพ้ ชนะ ให้อภัย และไม่เอาเปรียบผู้อื่น	4.22	0.83	มาก
51. สอนให้เยาวชนเป็นผู้มีความเมตตากรุณา ช่วยเหลือผู้ที่ยากจนหรืออ่อนแอกว่า	4.15	0.86	มาก
52. สอนให้เยาวชนไม่ตัดสินใจหาโดยใช้อารมณ์ หรือกำลังกาย แต่ใช้สติปัญญา	4.22	0.77	มาก
53. สอนให้เยาวชนไม่พูดจาก้าวร้าวเสียชื่อเสียงผู้อื่น	4.06	0.86	มาก

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ด้านคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
54. สนับสนุนให้เยาวชนบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ เช่น การซ่อมแซมถนน การรักษาความ สะอาดชุมชน การปลูกป่า ฯลฯ	4.15	0.83	มาก
55. ปฏิบัติต่อเยาวชนอย่างเท่าเทียมกัน เช่น การ ลงโทษ การชมเชย การให้รางวัล ฯลฯ	4.11	0.88	มาก
รวม	4.16	0.68	มาก

จากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านคุณธรรมโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนให้เยาวชนมีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ไม่คดโกง ไม่ลักขโมย ฯลฯ ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมาคือ สนับสนุนให้เยาวชนไม่เห็นแก่ตัว มีน้ำใจไมตรีต่อทุกคน ยอมเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X} = 4.26$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ฝึกให้เยาวชนมีความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ อย่างถูกต้อง ($\bar{X} = 3.98$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครอง และเยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาล เกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน จานแนกเป็นรายด้าน

วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	เยาวชนนอกระบบโรงเรียน		ผู้ปกครอง		t
	โรงเรียน				
	N = 120		N = 122		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านคารวะธรรม	3.56	0.75	3.69	0.71	-1.43
ด้านสามัคคีธรรม	3.58	0.71	3.66	0.71	-0.91
ด้านปัญญาธรรม	3.38	0.78	3.50	0.76	-1.23
ด้านวินัยธรรม	3.55	0.77	3.64	0.76	-0.87
ด้านศุขธรรม	3.59	0.78	3.69	0.74	-1.01

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 30 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่
เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านการระดม จานแนกเป็นรายข้อ

ด้านการระดม	เยาวชนนอกระบบโรงเรียน				ผู้ปกครอง	t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. สอนให้เยาวชนเคารพความคิดเห็น ของผู้อื่น และไม่แสดงความคิดเห็น ล่วงเกินผู้อื่น เช่น ไม่แสดงความคิดเห็น ที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย หรือเสื่อมเสีย ฯลฯ	3.66	0.95	3.80	0.88	-1.23	
2. อบรมให้เยาวชนมีใจกว้าง ยอมรับฟัง ความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากความ คิดเห็นของตน เช่น ไม่โกรธหรือ โมโหเมื่อผู้อื่นมีความคิดเห็นไม่ตรง กับตนเอง ฯลฯ	3.64	0.89	3.72	0.90	-0.69	
3. เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดง ความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างเท่าเทียม กัน เช่น เปิดโอกาสให้เยาวชนทุกคน ได้แสดงความคิดเห็นในที่ประชุม เท่าเทียมกัน ฯลฯ	3.59	1.00	3.61	0.90	-0.12	

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ด้านภาวะธรรม	เยาวชนนอกระบบโรงเรียน		ผู้ปกครอง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4. สอนให้เยาวชนปฏิบัติตามเสียงส่วนใหญ่ โดยยังเคารพในเสียงส่วนน้อยอยู่ เช่น ให้เยาวชนปฏิบัติตามมติของกลุ่ม โดยไม่คูหมั่นหรือรังเกียจเสียง ส่วนน้อย ฯลฯ	3.44	0.95	3.59	0.89	-1.19
5. เมื่อเกิดปัญหา ผู้ปกครองยินดีให้เยาวชน ได้มีส่วนรับรู้และเสนอแนวทางการ แก้ปัญหา	3.62	0.98	3.58	0.88	0.29
6. อบรมและสอนให้เยาวชนเข้าใจในเรื่อง สิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น	3.48	0.94	3.59	0.92	-0.97
7. ฝึกให้เยาวชนเคารพในสิทธิและเสรีภาพ ของผู้อื่น เช่น การไม่เปิดวิทยุเสียง ดังรบกวนผู้อื่น การไม่ทำร้ายร่างกาย ผู้อื่น ฯลฯ	3.60	1.03	3.74	0.92	-1.10
8. สอนให้เยาวชนเคารพและให้เกียรติแก่ ผู้อื่นโดยไม่รังเกียจและคูหมั่นทั้งด้าน การกระทำและคำพูด ถึงแม้ว่าจะมี ความแตกต่างในด้านเศรษฐกิจ เชื้อชาติ และศาสนา	3.59	1.03	3.75	0.88	-1.25

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ด้านคุณธรรม	เยาวชนนอกระบบโรงเรียน		ผู้ปกครอง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9. สอนให้เยาวชนยกย่อง ให้เกียรติบุคคล อื่น และปฏิบัติต่อบุคคลอื่นอย่าง เท่าเทียมกัน	3.53	0.96	3.68	0.85	-1.26
10. ปฏิเสธการแสดงความเคารพซึ่งเป็น มารยาทที่ดีของสังคมไทยแก่เยาวชน เช่น การแสดงความเคารพผู้อาวุโส ฯลฯ	3.65	1.03	3.94	0.92	-2.33*
11. สอนให้เยาวชนรู้จักชมเชยเพื่อนหรือ พี่น้องที่ประพฤติตนเป็นคนดีและสุจริต	3.37	0.90	3.65	0.80	-2.57*
รวม	3.56	0.75	3.69	0.71	-1.43

* $p < .05$

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านคุณธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีเพียง 2 ข้อเท่านั้น คือ ปฏิเสธการแสดงความเคารพซึ่งเป็นมารยาทที่ดีของสังคมไทยแก่เยาวชน เช่น การแสดงความเคารพผู้อาวุโส ฯลฯ และสอนให้เยาวชนรู้จักชมเชยเพื่อนหรือพี่น้องที่ประพฤติตนเป็นคนดีและสุจริต ที่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครองมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 31 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่
เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านสามัคคีธรรม จานแนกเป็นรายข้อ

ด้านสามัคคีธรรม	เยาวชนนอกระบบโรงเรียน				ผู้ปกครอง	t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
12. อบรมมาให้เยาวชนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรู้จักแบ่งงานกันทำ และช่วยเหลือกันทำงาน	3.63	0.90	3.65	0.96	-0.19	
13. ส่งเสริมให้เยาวชนปรึกษาหารือวางแผนงานร่วมกันก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน	3.54	0.97	3.59	0.95	-0.33	
14. สนับสนุนให้เยาวชนร่วมกันประเมินการทำงานร่วมกัน เมื่อมีปัญหาหรือข้อผิดพลาดก็ร่วมกันปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและดียิ่งขึ้น	3.34	0.96	3.50	0.94	-1.23	
15. มอบหมายงานให้เยาวชนปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้ท่านแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบตามความสามารถ และความเหมาะสมของแต่ละคน	3.42	0.81	3.56	0.86	-1.31	
16. อบรมให้เยาวชนทำงานส่วนรวมอย่างเต็มความสามารถโดยไม่ย่อเยี่ยงหรือหลีกเลี่ยงการทำงาน	3.58	0.92	3.60	0.88	-0.20	

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ด้านสามัคคีธรรม	เยาวชนนอกระบบโรงเรียน		ผู้ปกครอง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
17. สอนให้เยาวชนรู้จักทำงานร่วมกับ ผู้อื่น โดยรู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำ และผู้ตามที่ดี	3.56	0.84	3.62	0.96	-0.49
18. สอนให้เยาวชนมีความสามัคคีรักใคร่ กลมเกลียวกัน	3.84	0.86	3.91	0.86	-0.62
19. สนับสนุนให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวันสำคัญทาง ศาสนา ฯลฯ	3.69	0.92	3.85	0.92	-1.35
20. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน อยู่เสมอ	3.58	0.98	3.70	0.92	-1.00
21. ผู้ปกครองได้เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ และสติปัญญาให้เป็น แบบอย่างแก่เยาวชนเพื่อแสดงให้ เห็นถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน	3.58	0.99	3.62	0.95	-0.32
รวม	3.58	0.71	3.66	0.71	-0.91

*p < .05

จากตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านสามัคคีธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 32 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่
เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านปัญญารวม จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านปัญญารวม	เยาวชนนอกระบบโรงเรียน		ผู้ปกครอง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
22. อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย แก่เยาวชน เช่น ความหมายของ ประชาธิปไตย ความสำคัญของการ เลือกตั้ง ฯลฯ	3.37	1.00	3.41	0.94	-0.41
23. อบรมให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงความสำคัญ ของการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตามระบอบประชาธิปไตย	3.46	1.02	3.57	0.98	-0.90
24. ผู้ปกครองได้ส่งเสริมและเป็นตัวอย่าง ที่ดีแก่เยาวชนโดยบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เลือกตั้งทุกครั้ง	3.53	1.01	3.72	0.96	-1.54
25. บลูมฝังให้เยาวชนมีความเชื่อถือนในวิธีการ หาเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ เช่น ไม่ เชื่ออะไรง่าย ๆ โดยไม่ศึกษาค้นคว้า หรือพิสูจน์ทดลองเพื่อให้ได้เหตุผลและ ข้อเท็จจริงเสียก่อน ฯลฯ	3.34	0.96	3.52	0.95	-1.49

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ด้านปัญหารวม	เยาวชนนอกโรงเรียน ผู้ปกครอง				t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
26. ฝึกให้เยาวชนรู้จักพิจารณาวิเคราะห์ จากเหตุผล และข้อมูลที่ถูกต้อง เสียก่อนที่จะตัดสินใจกระทำการ ใด ๆ	3.45	1.02	3.57	0.97	-0.90
27. ฝึกให้เยาวชนคิดค้นปัญหา รู้จักปัญหา และหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น	3.37	0.94	3.51	0.95	-1.16
28. ฝึกให้เยาวชนรู้จักใช้สติปัญญาและ ความรู้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับ ตนเองและผู้อื่น	3.38	0.86	3.73	0.97	-3.00*
29. ฝึกให้เยาวชนรู้จักใช้เหตุผลในการแก้ ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่มีอคติ คิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่	3.48	0.91	3.63	1.00	-1.27
30. เมื่อมีปัญหหรือข้อสงสัย ผู้ปกครอง เปิดโอกาสให้เยาวชนได้ซักถาม ปัญหาข้อสงสัยได้	3.58	0.96	3.66	0.88	-0.75
31. ส่งเสริมให้เยาวชนค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติมจากหนังสือและแหล่งความรู้ ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สถานแห่งชาติ ฯลฯ	3.28	1.12	3.40	1.00	0.87

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ด้านปัญญารวม	เยาวชนนอกระบบโรงเรียน				ผู้ปกครอง	t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
32. แนะนำให้เยาวชนติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ของบ้านเมือง จากหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์	3.54	1.03	3.57	0.98	0.25	
33. ชูศักยภาพเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมกับเยาวชน อยู่เสมอ	3.33	1.04	3.24	0.93	0.69	
34. พาเยาวชนไปทัศนศึกษาเพื่อเสริมสร้าง ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ แก่ท่าน	3.06	1.15	3.17	1.11	-0.78	
35. ผู้ปกครองศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน	3.22	1.09	3.34	1.10	-0.91	
รวม	3.38	0.78	3.50	0.76	-1.23	

*p < .05

จากตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านปัญหาธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เกือบทุกข้อ มีเพียงข้อเดียว คือ ผิดๆ ให้เยาวชนรู้จักใช้สติปัญญาและความรู้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น ที่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครองมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 33 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่
เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านวินัยธรรม จำนวนเป็นรายข้อ

ด้านวินัยธรรม	เยาวชนนอกระบบโรงเรียน		ผู้ปกครอง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
36. ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้มีระเบียบวินัย ตนเอง เช่น การเข้าแถวตาม ลำดับก่อนหลัง การนำทิ้งสิ่งของ ลงบนท้องถนน ฯลฯ	3.53	0.93	3.63	1.08	-0.76
37. ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและปฏิบัติ ตามกฎหมายที่ ข้อบังคับ และแบบแผน ต่าง ๆ ของหมู่คณะ	3.45	0.86	3.58	0.99	-1.11
38. ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและปฏิบัติตาม กฎหมายของบ้านเมือง เช่น การข้าม ถนนทางม้าลายหรือสะพานลอย การ ไม่เด็ดดอกไม้ในสวนสาธารณะ ฯลฯ	3.57	1.01	3.67	0.96	-0.83
39. ปลุกฝัง เรื่องความรับผิดชอบและ ระเบียบวินัยในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น และงานส่วนตนให้แก่เยาวชน	3.57	0.99	3.69	0.93	-0.99
40. ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา	3.70	0.94	3.82	0.88	-1.02
41. สอนให้เยาวชนขออนุญาตเมื่อจะแสดง ความคิดเห็นทุกครั้ง	3.47	1.04	3.51	1.05	-0.31

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ด้านวินัยธรรม	เยาวชนนอกระบบโรงเรียน		ผู้ปกครอง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
42. สอนให้เยาวชนไม่เข้าไปในสถานที่ ส่วนตัวของผู้อื่นโดยไม่ได้ขออนุญาต	3.60	1.02	3.76	0.98	1.27
43. ตักเตือนหรือทักท้วงเมื่อเยาวชนทำผิด หรือปฏิบัติผิดระเบียบ	3.47	0.97	3.58	0.90	-0.96
44. พุดชมเชยเมื่อเยาวชนปฏิบัติงานหรือ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เรียบร้อย สม่ำเสมอ	3.58	1.00	3.62	0.90	-0.39
45. ผู้ปกครองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่เยาวชน เช่น ไม่ซื้อสินค้าที่นำมา วางขายริมถนน การไม่สูบบุหรี่ในที่ สาธารณะ ฯลฯ	3.61	1.13	3.52	1.05	0.60
รวม	3.55	0.77	3.64	0.76	-0.87

* $P < .05$

จากตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านวินัยธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 34 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่
เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านคุณธรรม จำนวนเป็นรายข้อ

ด้านคุณธรรม	เยาวชนนอกระบบโรงเรียน		ผู้ปกครอง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
46. ฝึกให้เยาวชนมีความอดทนต่อปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ อย่างถูกต้อง	3.43	0.90	3.59	0.89	-1.44
47. สอนให้เยาวชนมีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ไม่คดโกง ไม่ลักขโมย ฯลฯ	3.63	0.94	3.88	0.95	-2.07*
48. สอนให้เยาวชนไม่เห็นแก่ตัว มีน้ำใจ ไมตรีต่อทุกคน ยอมเสียสละประโยชน์ ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	3.68	1.01	3.75	0.90	-0.64
49. สอนให้เยาวชนประพฤติตนเป็น พลเมืองดี เช่น ไม่หลีกเลี่ยงการเกณฑ์ ทหาร การเคารพกฎหมาย การบำเพ็ญ ประโยชน์ต่อส่วนรวม ฯลฯ	3.60	0.97	3.77	0.91	-1.42
50. สอนให้เยาวชนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จัก คำว่าแพ้ ชนะ ำให้อภัย และไม่เอา เปรียบผู้อื่น	3.66	0.98	3.84	0.92	-1.45
51. สอนให้เยาวชนเป็นผู้มีความเมตตากรุณา ช่วยเหลือผู้ที่ยากจนหรืออ่อนแอกว่า	3.59	0.96	3.67	0.97	-0.65
52. สอนให้เยาวชนไม่ตัดสินใจโดยใช้อำนาจ อารมณ์หรือกำลังกาย แต่ใช้สติปัญญา	3.68	1.02	3.68	1.10	0.40

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ด้านคุณธรรม	เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ผู้ปกครอง				t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
53. สอนให้เยาวชนไม่พูดจากสาวร้าย เสียชื่อเสียงอื่น	3.59	0.94	3.71	0.95	-1.00
54. สนับสนุนให้เยาวชนบำเพ็ญสาธารณะ ประโยชน์ เช่น การซ่อมแซมถนน การรักษาความสะอาดชุมชน การ ปลูกป่า ฯลฯ	3.56	0.99	3.57	0.94	-0.06
55. ปฏิบัติต่อเยาวชนอย่างเท่าเทียมกัน เช่น การลงโทษ การชมเชย การให้รางวัล ฯลฯ	3.52	1.00	3.50	0.88	0.14
รวม	3.59	0.78	3.69	0.74	-1.01

* $p < .05$

จากตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านคุณธรรม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เกือบทุกข้อ มีเพียงข้อเดียว คือ สอนให้เยาวชนมีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ไม่คดโกง ไม่ลักขโมย ฯลฯ ที่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับผู้ปกครองมีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาล

ตารางที่ 35 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านการระดม จานแนกเป็น
รายด้าน

วิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย	เยาวชนนอกระบบ โรงเรียน		เจ้าหน้าที่ ภาคีรัฐบาล		t
	N = 120		N = 95		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการระดม	3.77	0.65	4.20	0.65	-4.91*
ด้านสามัคคีธรรม	3.82	0.67	4.18	0.67	-3.89*
ด้านปัญญารวม	3.55	0.63	4.02	0.66	-5.24*
ด้านวินัยธรรม	3.67	0.68	4.12	0.70	-4.89*
ด้านคุณธรรม	3.75	0.68	4.17	0.68	-4.43*

*p < .05

จากตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่
ภาคีรัฐบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการ
วิจัย

ตารางที่ 36 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านการระดม จานแนกเป็น
รายชื่อ

ด้านการระดม	เยาวชนนอกระบบ โรงเรียน		เจ้าหน้าที่ ภาคีรัฐบาล		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
	1. สอนให้เยาวชนเคารพความคิดเห็น ของผู้อื่น และไม่แสดงความคิดเห็น ล่วงเกินผู้อื่น เช่น ไม่แสดงความ คิดเห็นทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย หรือเสื่อมเสีย ฯลฯ	4.05	0.83	4.20	
2. อบรมให้เยาวชนมีใจกว้าง ยอมรับฟัง ความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากความ คิดเห็นของตน เช่น ไม่โกรธหรือ ขมขื่นเมื่อผู้อื่นมีความคิดเห็นไม่ตรง กับตนเอง ฯลฯ	3.78	0.81	4.19	0.85	-3.56*
3. เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดง ความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างเท่าเทียม กัน เช่น เปิดโอกาสให้เยาวชนทุกคนได้ แสดงความคิดเห็นในที่ประชุม					
** เท่าเทียมกัน ฯลฯ	3.79	0.84	4.22	0.81	-3.77*

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ด้านภาวะธรรม	เยาวชนนอกระบบ		เจ้าหน้าที่		t
	โรงเรียน		ภาครัฐบาล		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
4. สอนให้เยาวชนปฏิบัติตามเสียงส่วนใหญ่ โดยยังเคารพในเสียงส่วนน้อยอยู่ เช่น ให้เยาวชนปฏิบัติตามมติของกลุ่ม โดยไม่คูหมิ่นหรือรังเกียจเสียง ส่วนน้อย ฯลฯ	3.68	0.84	4.22	0.79	-4.86*
5. เมื่อเกิดปัญหา เจ้าหน้าที่ยินดีให้เยาวชน ได้มีส่วนร่วมรับรู้และเสนอแนวทางการ แก้ปัญหา	3.72	0.86	4.15	0.74	-3.86*
6. อบรมและสอนให้เยาวชนเข้าใจในเรื่อง สิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น	3.53	0.93	4.25	0.81	-5.94*
7. ฝึกให้เยาวชนเคารพในสิทธิและเสรีภาพ ของผู้อื่น เช่น การไม่เปิดวิทยุเสียง ดังรบกวนผู้อื่น การไม่ทำร้ายร่างกาย ผู้อื่น ฯลฯ	3.74	1.08	4.25	0.84	-3.97*
8. สอนให้เยาวชนเคารพและให้เกียรติแก่ ผู้อื่นโดยไม่รังเกียจและคูหมิ่นทั้งด้าน การกระทำและคำพูด ถึงแม้ว่าจะมี ความแตกต่างในด้านเศรษฐกิจ เชื้อชาติ และศาสนา	3.75	0.91	4.28	0.81	-4.49*

ตารางที่ 36 (ต่อ)

ด้านคุณธรรม	เยาวชนนอกระบบ		เจ้าหน้าที่		t
	โรงเรียน		ภาครัฐบาล		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9. สอนให้เยาวชนยกย่อง ำให้เกียรติบุคคล อื่น และปฏิบัติต่อบุคคลอื่นอย่าง เท่าเทียมกัน	3.73	0.88	4.20	0.83	-3.96*
10. ปลุกฝังการแสดงความเคารพซึ่งเป็น มารยาทที่ดีของสังคมไทยแก่เยาวชน เช่น การแสดงความเคารพผู้อาวุโส ฯลฯ	3.88	0.85	4.23	0.86	-2.97*
11. สอนให้เยาวชนรู้จักชมเชยเพื่อนหรือ พี่น้องที่ประพฤติตนเป็นคนดีและสุจริต	3.76	0.87	4.04	0.90	-2.34*
รวม	3.77	0.65	4.20	0.65	-4.91*

*p < .05

จากตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนด้านคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เกือบทุกข้อ มีเพียงข้อเดียว คือ สอนให้เยาวชนเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่นและไม่แสดงความคิดเห็นล่วงเกินผู้อื่น เช่น ไม่แสดงความคิดเห็นทำให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายหรือเสื่อมเสีย ฯลฯ ที่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 37 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านสามัคคีธรรม จำนวนเป็น
รายชื่อ

ด้านสามัคคีธรรม	เยาวชนนอกระบบ		เจ้าหน้าที่		t
	โรงเรียน		ภาคีรัฐบาล		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
12. อบรมมาให้เยาวชนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรู้จักแบ่งงานกันทำ และช่วยเหลือกันทำงาน	3.88	0.84	4.40	0.78	-4.68*
13. ส่งเสริมให้เยาวชนปรึกษาหารือวางแผนงานร่วมกันก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน	3.83	0.92	4.25	0.84	-3.45*
14. สนับสนุนให้เยาวชนร่วมกันประเมินการทำงานร่วมกัน เมื่อมีปัญหาหรือข้อผิดพลาดก็ร่วมกันปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและดียิ่งขึ้น	3.76	0.85	4.09	0.89	-2.83*
15. มอบหมายงานให้เยาวชนปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้ท่านแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบตามความสามารถ และความเหมาะสมของแต่ละคน	3.69	0.83	4.04	0.91	-2.95*
16. อบรมให้เยาวชนทำงานส่วนรวมอย่างเต็มความสามารถโดยไม่ย่อเบื้องหรือหลีกเลี่ยงการทำงาน	3.59	0.93	4.07	0.84	-3.93*

ตารางที่ 37 (ต่อ)

ด้านสามัคคีธรรม	เยาวชนนอกระบบ		เจ้าหน้าที่		t
	โรงเรียน		ภาครัฐบาล		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
17. สอนให้เยาวชนรู้จักทำงานร่วมกับ ผู้อื่น โดยรู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้ให้ และผู้ตามที่ดี	3.83	0.90	4.20	0.79	-3.19*
18. สอนให้เยาวชนมีความสามัคคีรักใคร่ กลมเกลียวกัน	4.03	0.83	4.38	0.81	-3.06*
19. สนับสนุนให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวันสำคัญทาง ศาสนา ฯลฯ	3.97	0.93	4.24	0.85	-2.25*
20. เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชน อยู่เสมอ	3.93	0.98	4.18	0.83	-2.02*
21. เจ้าหน้าที่ได้เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ และสติปัญญาให้เป็น แบบอย่างแก่เยาวชนเพื่อแสดงให้ เห็นถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน	3.74	0.90	3.94	0.86	-1.61
รวม	3.82	0.67	4.18	0.67	-3.89*

จากตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนในด้านสามัคคีธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เกือบทุกข้อ มีเพียงข้อเดียว คือ เจ้าหน้าที่ได้เสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ และสติปัญญาให้เป็นแบบอย่างแก่เยาวชนเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ที่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 38 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านปัญญาธรรม จาแนกเป็นรายชื่อ

ด้านปัญญาธรรม	เยาวชนนอกระบบ โรงเรียน		เจ้าหน้าที่ ภาครัฐบาล		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
	22. อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย แก่เยาวชน เช่น ความหมายของ ประชาธิปไตย ความสำคัญของการ เลือกตั้ง ฯลฯ	3.75	0.87	4.11	
23. อบรมให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงความ สำคัญของการไปใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	3.73	0.85	4.23	0.84	-4.35*
24. เจ้าหน้าที่ได้ส่งเสริมและเป็นตัวอย่าง ที่ดีแก่เยาวชนโดยไปใช้สิทธิออกเสียง เลือกตั้งทุกครั้ง	3.73	0.90	4.33	0.78	-5.17*
25. ปลุกฝังให้เยาวชนมีความเชื่อถือนิววิธีการ หาเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ เช่น ไม่ เชื่ออะไรง่าย ๆ โดยไม่ศึกษาค้นคว้า หรือพิสูจน์ทดลองเพื่อให้ได้เหตุผลและ ข้อเท็จจริงเสียก่อน ฯลฯ	3.61	0.98	3.93	0.87	-2.50*

ตารางที่ 38 (ต่อ)

ด้านปัญหาธรรม	เยาวชนนอกระบบ		เจ้าหน้าที่		t
	โรงเรียน		ภาครัฐบาล		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
26. ฝึกให้เยาวชนรู้จักพิจารณาวิเคราะห์ จากเหตุผล และข้อมูลที่ถูกต้อง เสียก่อนที่จะตัดสินใจกระทำการ ใด ๆ	3.65	0.91	4.00	0.90	-2.81*
27. ฝึกให้เยาวชนคิดค้นปัญหา รู้จักปัญหา และหาวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและผู้อื่น	3.59	0.90	4.07	0.84	-4.01*
28. ฝึกให้เยาวชนรู้จักใช้สติปัญญาและ ความรู้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับ ตนเองและผู้อื่น	3.60	0.83	4.05	0.86	-3.91*
29. ฝึกให้เยาวชนรู้จักใช้เหตุผลในการแก้ ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่ยึดถือความ คิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่	3.58	0.86	4.07	0.80	-4.20*
30. เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย เจ้าหน้าที่ เปิดโอกาสให้เยาวชนได้ซักถาม ปัญหาข้อสงสัยได้	3.62	0.84	4.17	0.78	-4.93*

ตารางที่ 38 (ต่อ)

ด้านปัญหาธรรม	เยาวชนนอกระบบ		เจ้าหน้าที่		t
	โรงเรียน		ภาครัฐบาล		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
31. ส่งเสริมให้เยาวชนค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติมจากหนังสือและแหล่งความรู้ ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สถานแห่งชาติ ฯลฯ	3.44	0.99	4.11	0.87	-5.14*
32. แนะนำให้เยาวชนติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ของบ้านเมือง จากหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์	3.68	0.92	4.11	0.78	-3.66*
33. พุศศุขปัญหาเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมกับเยาวชน อยู่เสมอ	3.33	0.87	3.71	0.85	-3.21*
34. พาเยาวชนไปทัศนศึกษาเพื่อเสริมสร้าง ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ แก่ท่าน	3.13	1.08	3.45	1.07	-2.17*
35. เจ้าหน้าที่ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน	3.30	0.97	3.87	0.81	-4.63*
รวม	3.55	0.63	4.02	0.66	-5.24*

*p < .05

จากตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ ภาครัฐบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบ โรงเรียนด้านปัญญารวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน การวิจัย

ตารางที่ 39 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านวินัยธรรม จำนวนเป็นรายข้อ

ด้านวินัยธรรม	เยาวชนนอกระบบ		เจ้าหน้าที่		t
	โรงเรียน		ภาคีรัฐบาล		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
36. ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้มีระเบียบวินัยน ตนเอง เช่น การเข้าแถวตาม ลำดับก่อนหลัง การนั่งสิ่งของ ลงบนท้องถนน ฯลฯ	3.64	0.92	4.15	0.85	-4.15*
37. ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและปฏิบัติ ตามกฎหมายที่ ข้อบังคับ และแบบแผน ต่าง ๆ ของหมู่คณะ	3.68	0.89	4.24	0.78	-4.89*
38. ส่งเสริมให้เยาวชนเคารพและปฏิบัติตาม กฎหมายของบ้านเมือง เช่น การข้าม ถนนทางม้าลายหรือสะพานลอย การ ไม่ได้คดอกไม้ในสวนสาธารณะ ฯลฯ	3.72	0.92	4.21	0.87	-3.98*
39. ปลุกฝัง เรื่องความรับผิดชอบและ ระเบียบวินัยในการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น และงานส่วนตนให้แก่เยาวชน	3.73	0.81	4.27	0.76	-5.06*
40. ฝึกให้เยาวชนเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา	3.74	0.80	4.37	0.73	-6.02*
41. สอนให้เยาวชนขออนุญาตเมื่อจะแสดง ความคิดเห็นทุกครั้ง	3.56	0.92	3.93	0.89	-2.96*

ตารางที่ 39 (ต่อ)

ด้านวิทยธรรม	เยาวชนนอกระบบ		เจ้าหน้าที่		t
	โรงเรียน		ภาครัฐบาล		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
42. สอนให้เยาวชนไม่เข้าไปในสถานที่ ส่วนตัวของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	3.72	0.91	4.13	0.90	-3.29*
43. ตักเตือนหรือทำโทษเมื่อเยาวชนทำผิด หรือปฏิบัติผิดระเบียบ	3.63	0.96	3.73	0.93	-0.78
44. พูดชมเชยเมื่อเยาวชนปฏิบัติงานหรือ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เรียบร้อย สม่ำเสมอ	3.62	0.92	4.19	0.78	-4.86*
45. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่เยาวชน เช่น ไม่ซื้อสินค้าที่นำมา วางขายริมถนน การไม่สูบบุหรี่ในที่ สาธารณะ ฯลฯ	3.73	0.98	3.98	0.80	-2.05*
รวม	3.67	0.68	4.12	0.70	-4.89*

*p < .05

จากตารางที่ 39 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ ภาครัฐบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบ โรงเรียนด้านวินัยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เกือบทุกข้อ มีเพียงข้อเดียว คือ ตักเตือนหรือทำโทษเมื่อเยาวชนทำผิดหรือปฏิบัติผิดระเบียบ ที่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 40 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นระหว่างเยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ภาคีรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน ด้านคุณธรรม จำนวนเป็นรายชื่อ

ด้านคุณธรรม	เยาวชนนอกระบบ โรงเรียน		เจ้าหน้าที่ ภาคีรัฐบาล		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
	46. ฝึกให้เยาวชนมีความอดทนต่อปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ อย่างถูกต้อง	3.63	0.84	3.98	
47. สอนให้เยาวชนมีความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ไม่คดโกง ไม่ลักขโมย ฯลฯ	3.77	0.88	4.29	0.77	-4.63*
48. สอนให้เยาวชนไม่เห็นแก่ตัว มีน้ำใจ ไมตรีต่อทุกคน ยอมเสียสละประโยชน์ ส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	3.80	0.86	4.26	0.82	-4.00*
49. สอนให้เยาวชนประพฤติตนเป็น พลเมืองดี เช่น ไม่หลีกเลี่ยงการ เกณฑ์ทหาร การเคารพกฎหมาย การ บำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม ฯลฯ	3.88	0.81	4.22	0.84	-2.98*
50. สอนให้เยาวชนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักคว้าแพ้ ชนะ ให้อภัย และไม่ เอาเปรียบผู้อื่น	3.94	0.88	4.22	0.83	-2.37*
51. สอนให้เยาวชนเป็นผู้มีความเมตตา กรุณาช่วยเหลือผู้ที่ยากจนหรือ อ่อนแอกว่า	3.87	0.95	4.15	0.86	-2.24*

ตารางที่ 40 (ต่อ)

ด้านคุณธรรม	เยาวชนนอกระบบ		เจ้าหน้าที่		t
	โรงเรียน		ภาครัฐบาล		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
52. สอนให้เยาวชนไม่ตัดสินใจปัญหาโดยใช้ อารมณ์หรือกำลังกาย แต่ใช้สติปัญญา	3.69	0.93	4.22	0.77	-4.45*
53. สอนให้เยาวชนไม่พูดจากสาวร้าย เสียชื่อเสียงผู้อื่น	3.60	0.93	4.06	0.86	-3.75*
54. สนับสนุนให้เยาวชนบำเพ็ญสาธารณะ ประโยชน์ เช่น การซ่อมแซมถนน การรักษาความสะอาดชุมชน การ ปลูกป่า ฯลฯ	3.75	0.92	4.15	0.83	-3.29*
55. ปฏิบัติต่อเยาวชนอย่างเท่าเทียมกัน เช่น การลงโทษ การชมเชย การ ให้รางวัล ฯลฯ	3.62	0.88	4.11	0.88	-4.04*
รวม	3.75	0.68	4.17	0.68	-4.43*

*p < .05

จากตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่า เยาวชนนอกระบบโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่
ภาครัฐบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบ
โรงเรียนด้านคุณธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการ
วิจัย

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเยาวชนนอกระบบโรงเรียน ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่ภาครัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน

4.1 ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ได้แก่

4.1.1 การคมนาคมไม่สะดวก เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดเป็นแม่น้ำทำให้ไม่สะดวกที่จะมาเข้าร่วมกิจกรรม

4.1.2 เยาวชนนอกระบบโรงเรียนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้ไม่ค่อยมีเวลามาร่วมกิจกรรมกับทางราชการ

4.1.3 ผู้นำท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียน

4.1.4 เยาวชนนอกระบบโรงเรียนไม่ให้ความสนใจเรื่องประชาธิปไตยและวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยมากเท่าที่ควร

4.1.5 ขาดแคลนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ

4.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย ได้แก่

4.2.1 รัฐควรจัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงการคมนาคมให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยการสร้างถนนหรือสะพานเพิ่มมากขึ้น

4.2.2 ควรจัดกิจกรรมในวันหยุดราชการหรือวันเสาร์-อาทิตย์ เพื่อให้เยาวชนนอกระบบโรงเรียนมีเวลามาร่วมกิจกรรมกับทางราชการ

4.2.3 ผู้นำท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนเพื่อให้เยาวชนนอกระบบโรงเรียนได้เห็นและใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติ

4.2.4 เจ้าหน้าที่และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อจูงใจให้เยาวชนนอกระบบโรงเรียนเห็นความสำคัญของกิจกรรมเพื่อที่เยาวชนนอกระบบโรงเรียนจะได้เข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น

4.2.5 รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น